

prima instanță: V. Buhnaci
instanța de apel: N. Cernat, L. Bulgac, A. Pahopol

dosarul nr. 3ra-218/16

DECIZIE

06 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul: Valeriu Doagă

Judecătorii: Iuliana Oprea, Ala Cobăneanu,

Dumitru Mardari, Galina Stratulat

examinînd recursul declarat de Biroul Vamal Chișinău, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Natvex-Com” împotriva Biroului Vamal Chișinău și Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2015, prin care a fost respins apelul declarat de Biroul Vamal Chișinău și menținută hotărîrea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 15 mai 2015

c o n s t a t ă

La 26 septembrie 2014 Societatea cu Răspundere Limitată „Natvex-Com” (SRL „Natvex-Com”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Chișinău și Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, de către inspectorul principal SCFV al Biroului Vamal Chișinău A. Popenco, la 07 august 2014 a fost întocmit procesul verbal cu privire la contravenție nr. 1180/14 în privința SRL „Natvex-Com”, pentru comiterea contravenției prevăzute la art. 231 pct. 8 Cod Vamal- neachitarea drepturilor de import în termenul stabilit, iar prin decizia agentului constator - A. Morarescu asupra cazului de contravenție vamală cu răspundere materială din aceeași dată, în privința persoanei a fost aplicată sancțiunea în formă de amendă în valoare de 17% din valoarea mărfurilor sau 56 661,46 lei.

Susține reclamantul, că, potrivit deciziei contestate, la 13 mai 2014, brokerul vamal SRL „Valah” a depus declarația nr.3030110346, conform căreia „Natvex-Com” SRL a importat mărfuri - anvelope pneumatice noi pentru autoturisme/autocamioane în valoare de 438 556,20 lei, care a fost repartizată inspectorului postului vamal Chișinău intern nr.7.

În urma efectuării controlului documentar, s-a stabilit că agentul economic nu posedă suma de bani necesară pentru tranzacția de achitare a drepturilor de import, prin ce a comis contravenția prevăzută la art. 231 pct.8 Cod vamal neachitarea drepturilor de import în termenul stabilit.

Reclamantul mai indică în cerere că la 12 august 2014, cu respectarea prevederilor art. 273 Cod Vamal a depus la Serviciul Vamal contestația nr.14767, prin care a solicitat anularea procesului verbal cu privire la contravenție nr. 1180/14 și a deciziei agentului constatator din 07 august 2014.

Prin răspunsul nr.28/11-11963 din 03 septembrie 2014, contestația a fost respinsă pe motivul lipsei temeiurilor juridice de satisfacere a cerinței înaintate.

Consideră reclamantul că actele emise de către Biroul Vamal sunt ilegale, fiind emise cu încălcarea procedurii prevăzute.

Consideră reclamantul ilegală decizia Biroului Vamal Chișinău și sancțiunea aplicată „Natvex-Com” SRL, pe motiv că organul vamal a examinat unilateral și incomplet cazul, greșit a apreciat circumstanțele stabilite și a interpretat eronat legislația ce reglementează raporturile din litigiu, ceea ce potrivit prevederilor legale constituie temei de casare a actelor contestate.

Indică reclamantul că conform prevederilor legale, în cazul lipsei în contul importatorului a sumei de bani, necesară pentru achitarea drepturilor de import, organul vamal este abilitat doar să interzică importul de mărfuri, iar încălcarea de neachitare a drepturilor de import sau export în termenele stabilite, în lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii, poate avea loc în cazurile când aceste termene sunt stabilite de organul vamal în situația prelungirii sau eșalonării termenului de plată a drepturilor de import.

Or, raportînd circumstanțele cauzei la prevederile legale se constată că organul vamal a interpretat în mod eronat prevederile legale, constatînd în acțiunile contestatarului contravenția prevăzută la art.231 pct.8 Cod vamal - neachitarea drepturilor de import în termenul stabilit.

Cere reclamantul anularea procesului verbal cu privire la contravenție nr.1180/14 din 07 august 2014, a deciziei agentului constatator din 07 august 2014 cu privire la aplicarea SRL „Natvex Com” a amenzii în valoare de 17% din valoarea mărfurilor în sumă de 56 661,46 lei și a răspunsului Serviciului Vamal nr.28/11-11963 din 03 septembrie 2014, ca fiind emise contrar prevederilor legale .

Prin hotărîrea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 15 mai 2015, acțiunea SRL „Natvex Com” a fost admisă parțial.

S-a anulat ca fiind ilegal în fond procesul verbal cu privire la contravenție nr.1180/14 din 07 august 2014 și decizia agentului constatator din

07 august 2014 cu privire la aplicarea SRL „Natvex Com” în temeiul art. 232 lit. e) Cod Vamal a amenzii în valoare de 17% din valoarea mărfurilor în sumă de 56 661,46 lei, ca fiind emise contrar prevederilor legii, și s-a respins cerința SRL „Natvex Com” cu privire la anularea răspunsului Serviciului Vamal nr.28/11-11963 din 03 septembrie 2014, asupra contestației depuse ca fiind neîntemeiat.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2015, a fost respins apelul declarat de către Biroul Vamal Chișinău și menținută hotărârea Judecătorei Botanica mun. Chișinău din 15 mai 2015.

La 31 decembrie 2015 Biroul Vamal Chișinău a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel a examinat superficial materialele cauzei, fără a aprecia toate circumstanțele și a aplicat eronat normele de drept material.

Astfel, indică recurentul că art. 124 alin. (2) Cod Vamal stabilește că organul vamal este abilitat să interzică importul de mărfuri pentru care nu au fost plătite drepturile de import, însă nu limitează dreptul organului vamal de a întocmi proces-verbal cu privire la contravenție pentru neachitarea drepturilor de import, în conformitate cu prevederile pct. 8 art. 231 Cod Vamal.

Mai mult în conformitate cu pct. 14 lit. g) a Ordinului Serviciului Vamal nr. 480-O din 18 decembrie 2006 cu privire la aprobarea Metodologiei de prelucrare a declarației vamale rezultă că invalidarea declarației vamale nu înlătură răspunderea contravențională sau penală a declarantului.

Prin urmare, invalidarea declarației vamale nr. 3030 I 10346 din 13 mai 2015, nu ar fi constituit un impediment la întocmirea procesului verbal cu privire la contravenție în privința SRL „Natvex Com”, din care considerente consideră neîntemeiat argumentul instanței de apel.

Mai indică recurentul că în conformitate cu art. 127 alin. (5) și art. 127¹¹ alin. (2) Cod Vamal, plătitorul vamal ia cunoștință de cuantumul obligației vamale prin declarația vamală acceptată și înregistrată de organul vamal.

Obligația vamală apare la data înregistrării declarației vamale de plasare a mărfurilor sub o destinație vamală.

Consideră recurentul că instanța de apel nu a apreciat corect circumstanțele descrise în cadrul examinării cauzei și nu a apreciat toate probele prezentate de biroul vamal.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Biroul Vamal Chișinău întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea ambelor hotărâri adoptate și cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Examinând înscrisurile anexate la dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că decizia instanței de apel a fost pronunțată la 20 octombrie 2015.

Din materialele dosarului se constată că copia deciziei instanței de apel a fost expediată în adresa recurentului la data de 21 octombrie 2015, (f. d. 124), însă nu rezultă la ce dată a făcut cunoștință cu aceasta.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 31 decembrie 2015, în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În aceste circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție recurge la examinarea propriuzisă a cererii de recurs.

Din materialele dosarului se constată că la 13 mai 2014, declarantul vamal, S. Vrabie, brokerul vamal „Valah” SRL a depus din numele SRL „Natvex Com”, declarația vamală nr. 3030 I 10346 cu scopul efectuării importului de marfă “anvelope pneumatice noi pentru autoturisme/autocamioane” în valoare de 438 556,20 lei, care a fost repartizată spre perfectare inspectorului principal al postului vamal Chișinău intern nr.7, Radion Chiorescu.

În urma efectuării controlului documentar, s-a stabilit că suma de bani depusă în prealabil de SRL „Natvex Com”, nu era suficientă pentru acoperirea integrală a obligației vamale - achitarea drepturilor de import în termenul stabilit, prin ce a comis contravenția prevăzută la art. 231 pct. 8 Cod vamal.

Drept urmare la 07 august 2014, de către Biroul Vamal Chișinău a fost întocmit procesul-verbal nr. 1180/14, cu privire la contravenția prevăzută la art. 231 pct. 8 Cod vamal, neachitarea drepturilor de import în termenul stabilit (f.d. 6).

În baza procesului-verbal cu privire la contravenția vamală, de către șeful Biroului Vamal Chișinău, Adrian Morăreascu, la 07 august 2014 a fost emisă decizia agentului constatator în conformitate cu art. 260 Cod vamal, prin care SRL „Natvex Com” i-a fost aplicată sancțiunea materială în baza art. 232 lit. e) Cod vamal, sub formă de amendă în mărime de 17% din valoarea mărfurilor care a constituit obiectul contravenției vamale, în sumă de 56661,46 lei.

Considerând că i s-a cauzat un prejudiciu material de către Biroul Vamal Chișinău, SRL „Natvex Com” a înaintat acțiune în instanța de judecată.

Instanțele ierarhic inferioare au emis hotărârile sus menționate.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel Biroul Vamal Chișinău a depus cerere de recurs împotriva acesteia.

Analizând argumentele expuse în cererea de recurs în raport cu

circumstanțele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Biroul Vamal Chișinău întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea ambelor hotărâri adoptate și cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Reieșind din cele menționate, instanța de recurs consideră oportun de a reitera prevederile art. 124 alin. (1) Cod vamal, în conformitate cu care, drepturile de import și drepturile de export se plătesc în prealabil, pînă la depunerea declarației vamale. La momentul vămuirii, se acceptă plata doar a diferenței dintre suma calculată și suma plătită în prealabil.

În conformitate cu art. 178 alin. (1) lit. d) Cod vamal, declarantul este obligat să plătească drepturile de import sau de export.

Astfel instanța de recurs reține, că conform pct. 44 și 47 din Hotărîrea Guvernului nr.1290 din 09 decembrie 2005, privind aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea brokerului vamal și a angajatului, brokerul vamal este responsabil pentru determinarea corectă a valorii în vamă a mărfii, autenticitatea documentelor și datelor folosite în acest scop și, în exercitarea atribuțiilor sale, are ca principală obligație asigurarea, în fața organelor vamale, a respectării legislației vamale și fiscale pentru operațiunile efectuate în numele agenților economici. De asemenea, el răspunde în mod solidar cu agentul economic, în condițiile prevăzute de Codul vamal, de obligațiile privind achitarea drepturilor de import sau de export și altor plăți aferente prelungirii termenului de achitare.

La caz, instanța de recurs reține că titular al obligației de a calcula drepturile de import pentru mărfurile declarate și de a determina valoarea în vamă a mărfii declarate în cazul din speță este FPC "Valah" SRL, respectiv, rezultă că, pînă la depunerea declarației vamale, cuantumul obligației vamale, a fost cunoscut și adus la cunoștința agentului economic SRL „Natvex Com”.

Or, SRL „Natvex Com” îi este impusă în conformitate cu art. 124 alin. (1) Cod vamal, obligația de a se asigura în prealabil, pînă la depunerea declarației vamale, de suficiența mijloacelor financiare pe contul său trezorerial unic, pentru achitarea drepturilor de import, deoarece la momentul vămuirii, se acceptă plata doar a diferenței dintre suma calculată și suma plătită în prealabil.

Pe cale de consecință art. 125 alin. (4) Cod vamal statuează că, dată a achitării drepturilor de import și de export, cu excepția achitării acestora prin intermediul cardurilor bancare, se consideră data depunerii de către importator (declarant), exportator (declarant) sau de către un terț a mijloacelor bănești la conturile respective ale Ministerului Finanțelor, fapt confirmat printr-un extras trezorerial.

Reieșind din cele stabilite din materialele cauzei și în coraport cu normele legale citate mai sus, instanța de recurs conchide că instanțele ierarhic inferioare neîntemeiat au stabilit că urmează a fi anulate procesul verbal cu privire la contravenție nr.1180/14 din 07 august 2014 și decizia agentului constatatator din 07 august 2014 cu privire la aplicarea în temeiul art. 232 lit. e) Cod Vamal, SRL „Natvex Com” a amenzii în valoare de 17% din valoarea

mărfurilor în sumă de 56 661,46 lei, ca fiind emise contrar prevederilor legii, deoarece în conformitate cu prevederile art. 232 lit. e) Cod Vamal, SRL „Natvex Com” este subiect al contravenției vamale.

Prin urmare concluziile instanțelor ierarhic inferioare, precum că SRL „Natvex Com” s-a conformat întru totul cerințelor legale și a executat obligația vamală după ce cuantumul acesteia a devenit cunoscut, efectuând plata la momentul vămuirii și nu după finalizarea controlului vamal, sunt neîntemeiate și contravin circumstanțelor pricinii fiind emise cu aplicarea și interpretarea eronată a normelor de drept material.

Or, nu constituie contravenție vamală prevăzută la pct. 8) al art.231 Cod vamal, doar majorarea valorii în vamă, prin stabilirea suplimentară de către autoritatea vamală, conform metodelor de determinare a valorii în vamă, a diferenței drepturilor de import în cazul în care nu există date ce ar confirma corectitudinea determinării valorii în vamă a mărfii anunțate sau în cazul în care există temei de a considera că datele prezentate de declarant (importator) nu sînt veridice (inclusiv sînt sub nivelul valorii lor de producție) și/sau nu sînt suficiente.

Prin urmare concluziile expuse în decizia instanței de apel, sunt lipsite de suport legal și contravin circumstanțelor pricinii, deoarece incorect s-a constatat că transferul sumei de 100 300 lei efectuat la 13 mai 2014, în contul bancar al Ministerului Finațelor –Trezorăria de Stat nr. 33114001, urmează a fi apreciat ca diferența dintre suma calculată și suma plătită în prealabil.

Respectiv, suma de 100 300 lei transferată de SRL „Natvex Com” în contul bancar al Ministerului Finațelor –Trezorăria de Stat nr. 33114001, la 13 mai 2014, ora 10:18:36 (f.d. 37), nu este și nici nu poate fi apreciată ca diferență dintre suma calculată și suma plătită în prealabil, chiar dacă a fost transferată în timpul operațiunii de vămuire care a început la 13 mai 2014 ora 08:35 și s-a finalizat în aceeași zi, cu validarea declarației vamale, la ora 14:31, aceasta urmînd a fi achitată integral în prealabil.

În susținerea celor enunțate, instanța de recurs precizează că la speța în cauză nici nu a existat necesitatea achitării diferenței dintre suma calculată și suma plătită în prealabil, organul vamal nemodificînd valoarea în vamă a mărfii declarate.

Or, la momentul vămuirii, se acceptă plata doar a diferenței dintre suma calculată și suma plătită în prealabil, în situația în care, autoritatea vamală majorarează valoarea în vamă, prin stabilirea suplimentară de către autoritatea vamală, conform metodelor de determinare a valorii în vamă, a diferenței drepturilor de import în cazul în care nu există date ce ar confirma corectitudinea determinării valorii în vamă a mărfii anunțate sau în cazul în care există temei de a considera că datele prezentate de declarant (importator) nu sînt veridice (inclusiv sînt sub nivelul valorii lor de producție) și/sau nu sînt suficiente.

Astfel, prin acțiunile comise de SRL „Natvex Com” se constată

încălcarea reglementărilor vamale pasibile de răspundere materială, în conformitate cu prevederile art. 231 pct. 8 Cod vamal-contravenția vamală, prin neachitarea drepturilor de import în termenele stabilite de legislația vamală.

În conformitate cu prevederile art. 127 alin. (5) Cod vamal plătitorul vamal ia cunoștință de quantumul obligației vamale prin declarația vamală acceptată și înregistrată de organul vamal.

Conform prevederilor art. 127¹¹ alin. (2) Cod vamal, obligația vamală apare la data înregistrării declarației vamale de plasare a mărfurilor sub o destinație vamală.

În conformitate cu art. 9 alin. (1) al Legii nr. 1380 din 20 noiembrie 1997 cu privire tariful vamal, taxa vamală se calculează și se percepe în baza valorii în vamă a mărfii pînă la sau la momentul prezentării declarației vamale.

Instanța de recurs reține că brokerul vamal „Valah” SRL la 13 mai 2014 a depus declarația vamală nr. 3030 I 10346, prin care SRL „Natvex Com” a importat marfă “anvelope pneumatice noi pentru autoturisme/autocamioane” în valoare de 438 556,20 lei, la 13 mai 2014.

Luînd în considerație cele invocate, instanța de recurs reține că, respectiv, SRL „Natvex Com” la momentul depunerii declarației vamale acceptată și înregistrată de organul vamal, cunoscînd și reieșind din valoare în vamă a mărfii declarate urma să aibă în cont suma integrală de 134093,25 lei în scopul achitării drepturilor de import și nu 34200 lei, cît a achitat în prealabil cu titlul de achitarea a drepturilor de import.

Reieșind din cele stabilite din materialele cauzei și în coraport cu normele legale citate mai sus, instanța de recurs conchide că intimatul urma să achite în prealabil și integral suma de 134093,25, pentru drepturile de import, cu atît mai mult că quantumul acesteia i-a fost cunoscut, fiindu-i adusă la cunoștință și de către brokerul vamal „Valah” SRL.

Or, intimatul SRL „Natvex Com” cu rea-credință s-a eschivat de la îndeplinirea integrală a obligațiilor sale impuse de legislația vamală, prin neachitarea drepturilor de import în termenele stabilite de legislația vamală.

Ca urmare, organul vamal corect, în temeiul legii și în conformitate cu circumstanțele descrise, la 07 august 2014 a întocmit procesul verbal cu privire la contravenție nr. 1180/14 în privința SRL „Natvex-Com”, pentru comiterea contravenției prevăzute la art. 231 pct. 8 Cod Vamal- neachitarea drepturilor de import în termenul stabilit, și decizia din aceeași dată a agentului constatator - A. Morarescu asupra cazului de contravenție vamală cu răspundere materială, aplicîndu-i SRL „Natvex-Com”, sancțiunea în formă de amendă în valoare de 17% din valoarea mărfurilor sau 56 661,46 lei.

Având în vedere circumstanțele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe sunt neîntemeiate, motiv pentru care admite recursul declarat de Biroul Vamal Chișinău, casează decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe și pronunță o nouă hotărîre prin

care se respinge acțiunea înaintată de SRL „Natvex-Com” împotriva Biroului Vamal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se admite recursul declarat de Biroul Vamal Chișinău.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2015 și hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 15 mai 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea Comercială „Natvex-Com” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Biroului Vamal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ și se emite o hotărâre nouă prin care:

Se respinge acțiunea înaintată de Societatea Comercială „Natvex-Com” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Biroului Vamal Chișinău cu privire la anularea actului administrativ, ca neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
Judecătorul
Judecătoria

Valeriu Doagă

Iuliana Oprea

Ala Cobăneanu

Dumitru Mardari

Galina Stratulat